

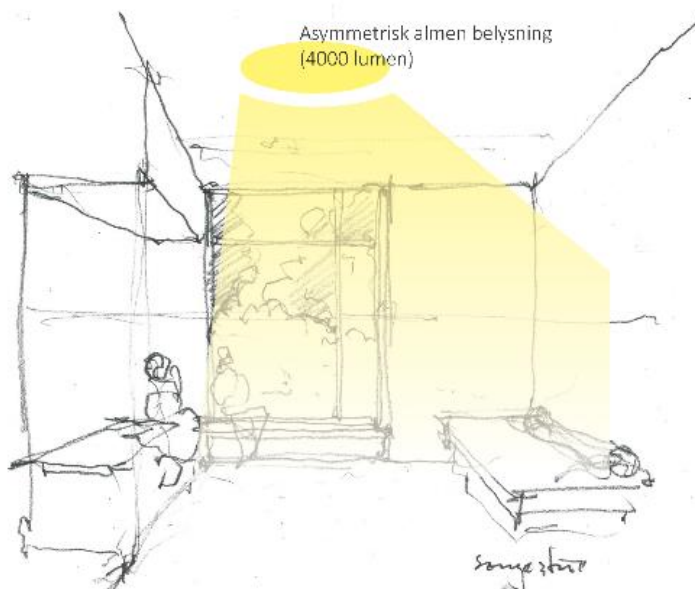
(Dagslys)beregninger – hvordan bruger vi dem?

Jakob Strømmand-Andersen

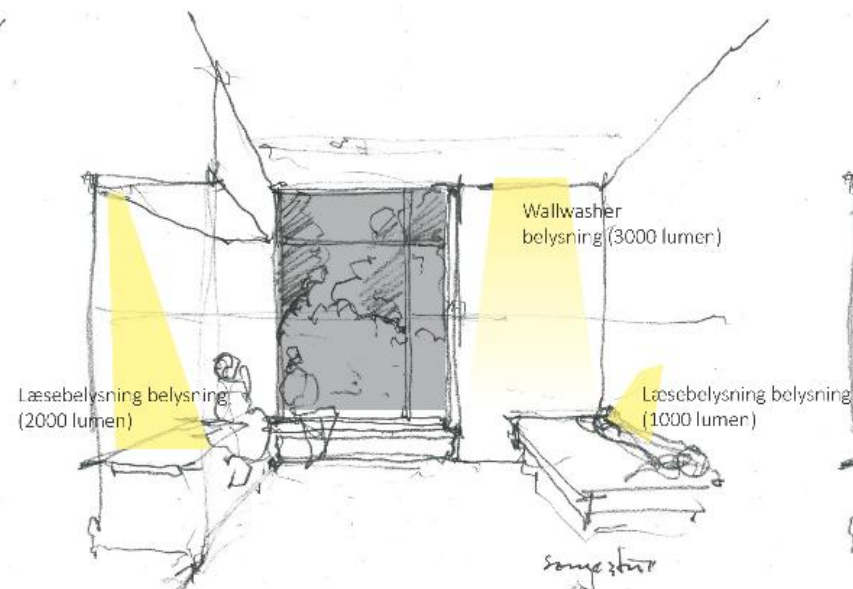
Partner, Head of Sustainability Engineering

Belysningsstrategi

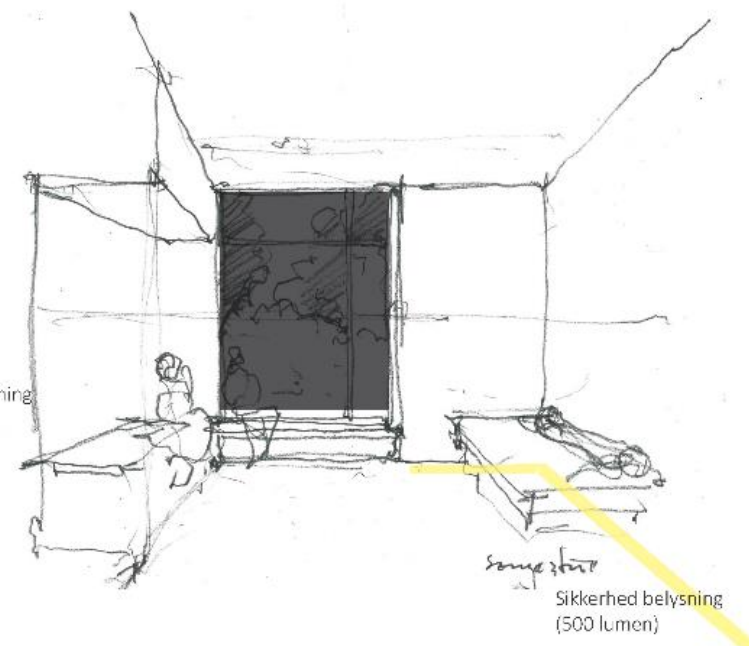
Sengestue

Almen belysning

Komfortbelysning

Sikkerhedsbelysning

VR som et redskab

Teknisk realistiske simuleringer af belysningsniveauer

Almen belysning

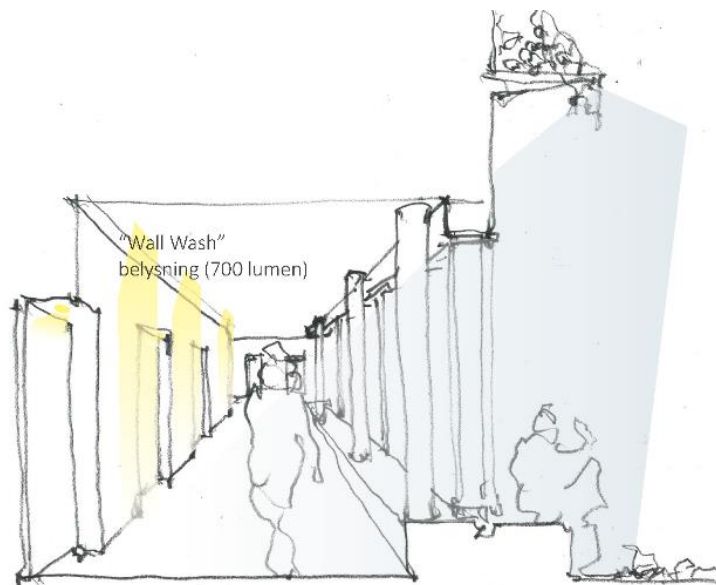
Komfortbelysning

Sikkerhedsbelysning

Belysningsstrategi

Gangarealer

Gangzone langs hane

Dag

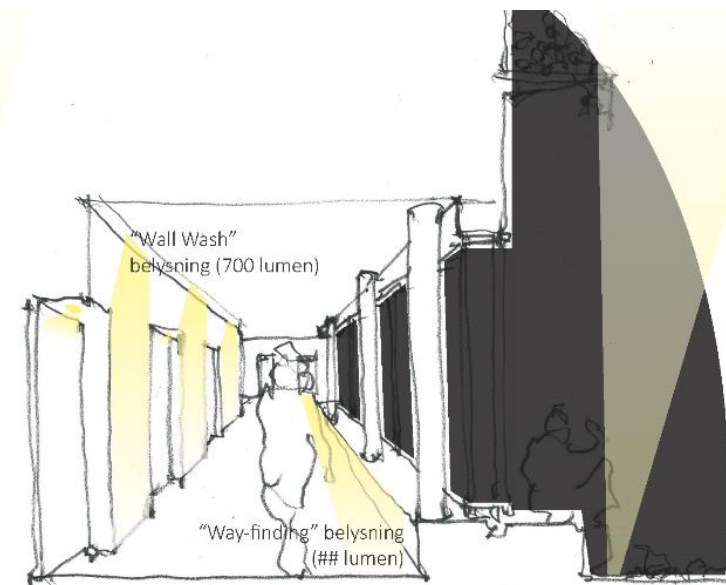
- Wall Wash

Gangzone langs hane

Aften

- Asymmetrisk almen belysning

Gangzone langs hane

Nat

- Wall Wash
- Wayfinding belysning

Belysningsstrategi

Gangarealer

Dag

ON OFF

wallwashers	☒	☐
corridor wide beam lights	☐	☒
guiding lights/floor wash lights	☐	☒
door spotlights	☒	☐

Aften

ON OFF

wallwashers	☒	☐
corridor wide beam lights	☒	☐
guiding lights/floor wash lights	☐	☒
door spotlights	☒	☐

Nat

ON OFF

wallwashers	☒	☐
corridor wide beam lights	☐	☒
guiding lights/floor wash lights	☒	☐
door spotlights	☒	☐

Foreningen af
Rådgivende Ingeniører
FRI

DANSKE
ARKITEKT
VIRKSOMHEDER

Afsnit jf. ydelsesbeskrivelser for Byggeri og Planlægning, 2012	Klient	Arkitekt	Ingeniør	Landskab	Entreprenør	Ændringer og tilføjelser til ydelsesbeskrivelsen
7.1.3 VVM-redegørelse						
7.1.4 Andre opgaver						
8. Andre ydelser						
8.22 Brand						
8.23 Energibehov		✗	✗			
8.24 Termisk indeklima						
8.25 Atmosfærisk indeklima						
8.26 Lyd og akustisk indeklima		✗	✗			
8.27 Optisk indeklima		✗	✗			
8.28 Særlige krav om tilgængelighed						
8.29 Tilgængelighedsrevision						
8.30 Bæredygtighed						
8.31 Certificering af bæredygtighed		✗	✗			

LYS:
oplevelse versus **krav**

“ Arbejdet med lys er en
balance mellem
oplevelse og krav.

Henning
Larsen —

“

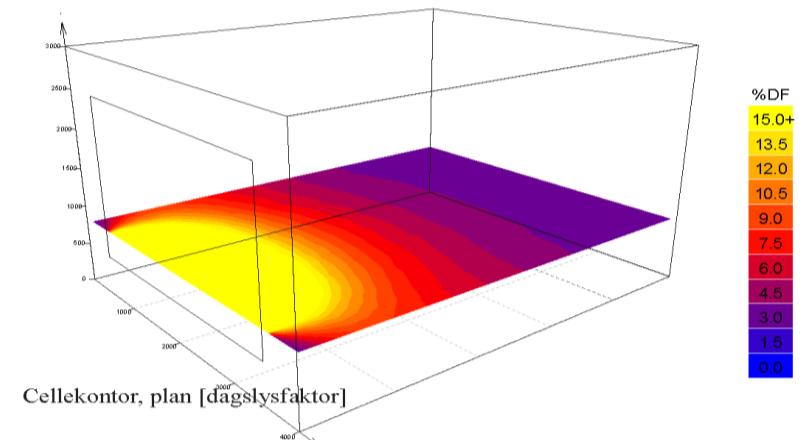
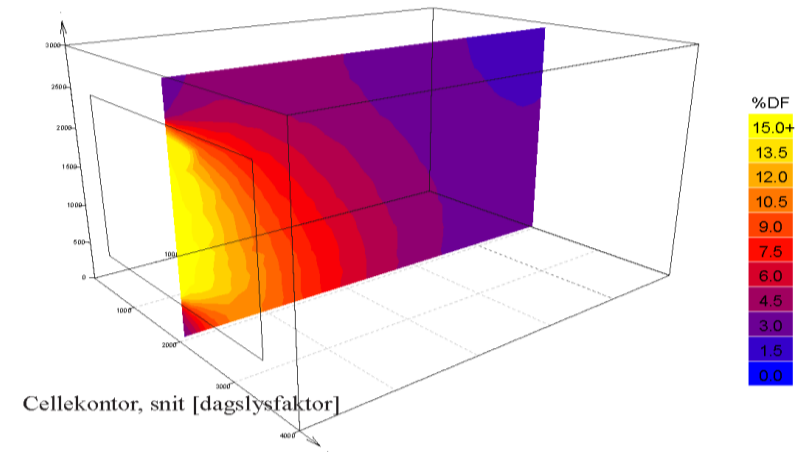
Dagslys er et
kærtegn

Peter Høegh, 'Effekten af Susan' (2014)

“

En patients indlæggelsestid
kan reduceres med 7,3 time,
hver gang dagslyset øges
med 100 lux

Jorder et al. (2013)

“

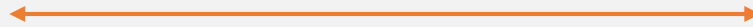
Et godt dagslysdesign kan få os til at gå på kompromis med høje temperaturer og ringe luftkvalitet : Lys er en overtrumfer.

Geo Clausen, Professor, sektionsleder på DTU Byg, Institut for Byggeri og Anlæg

Dilemmaet

Det **specifikke**

Varieret lys
Inspirerende lys

Det **uspecifikke**

Jævnt lys
Funktionelle lys

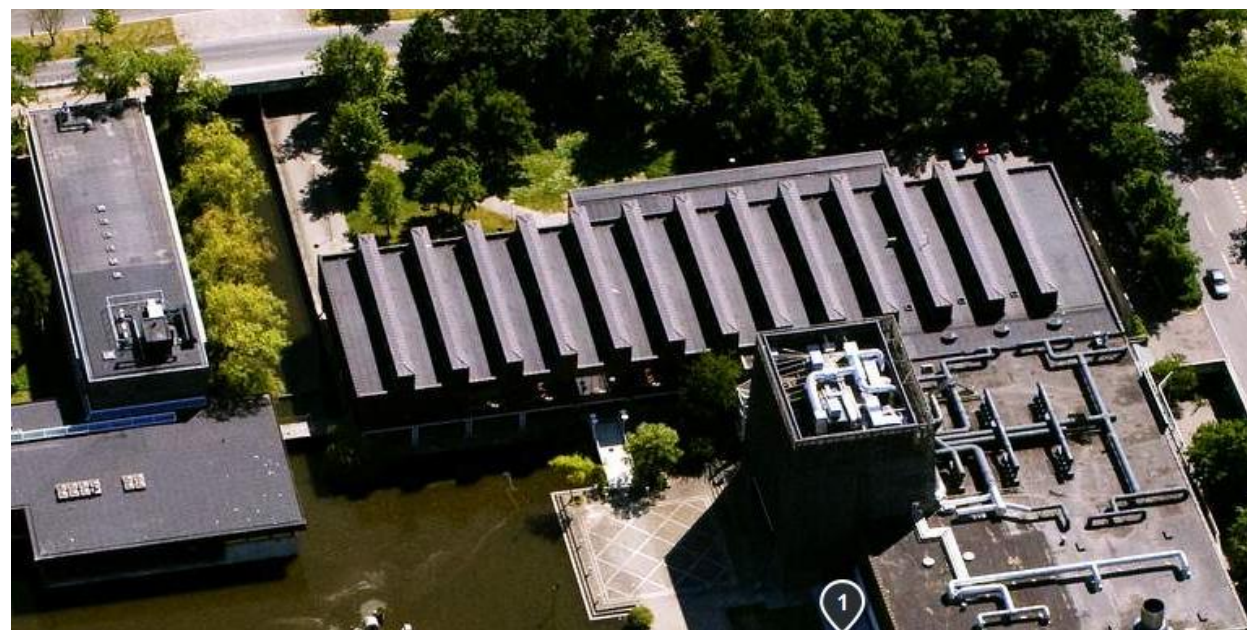
Gentofte

VS.

Albertslund

1985

2010

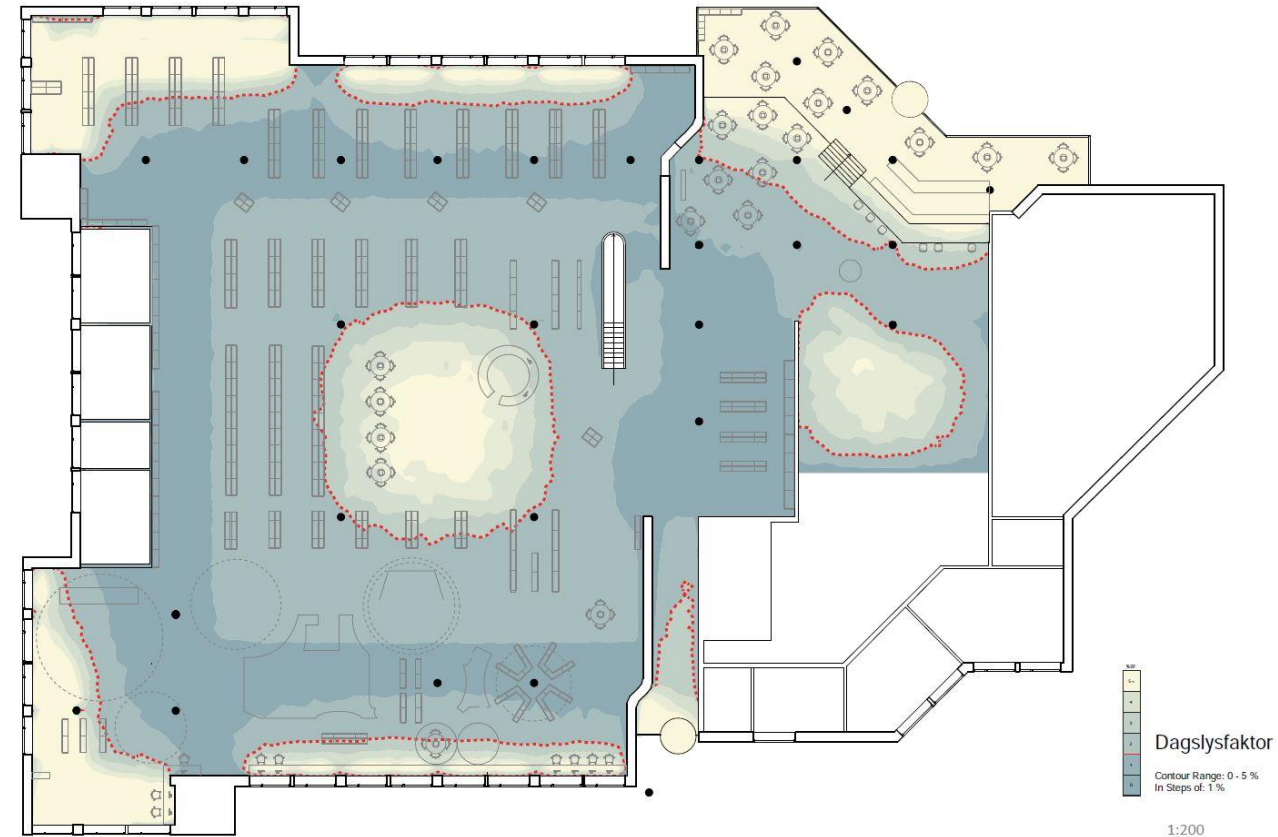
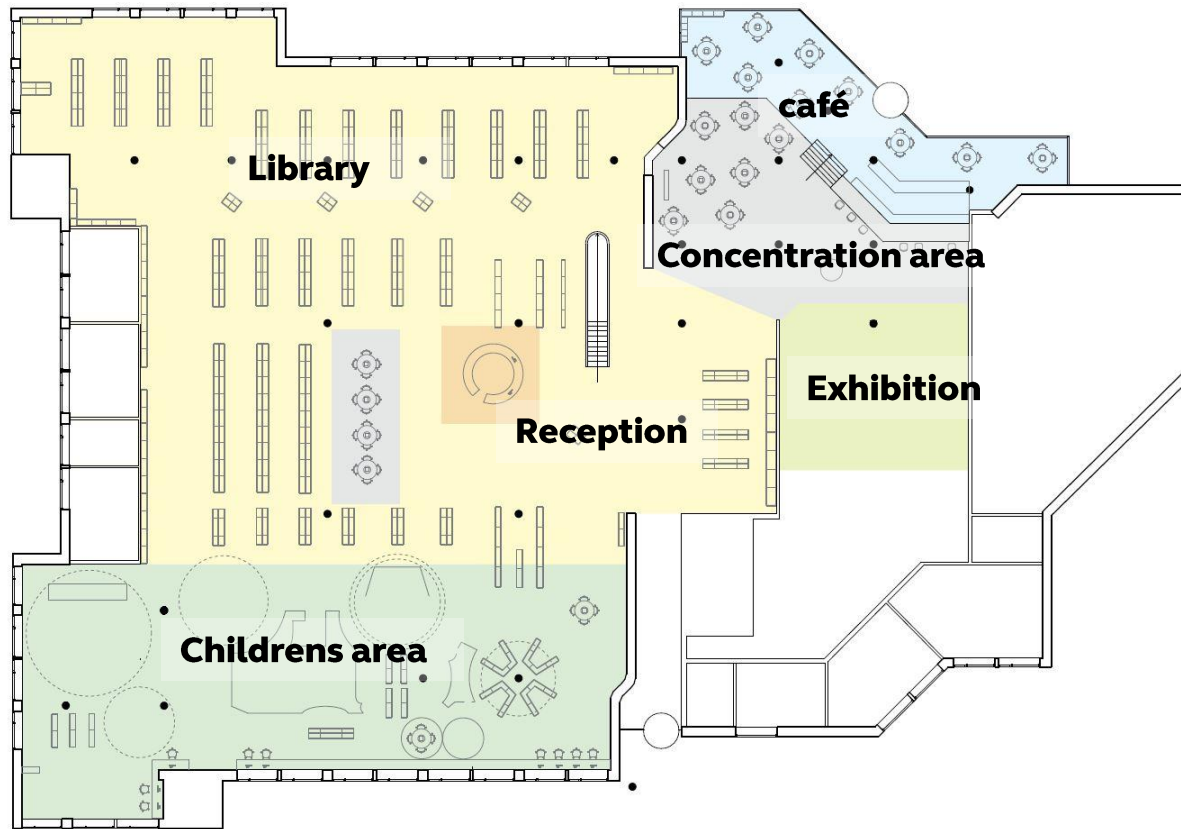
Henning
Larsen —

Gentofte

Gentofte

Gentofte

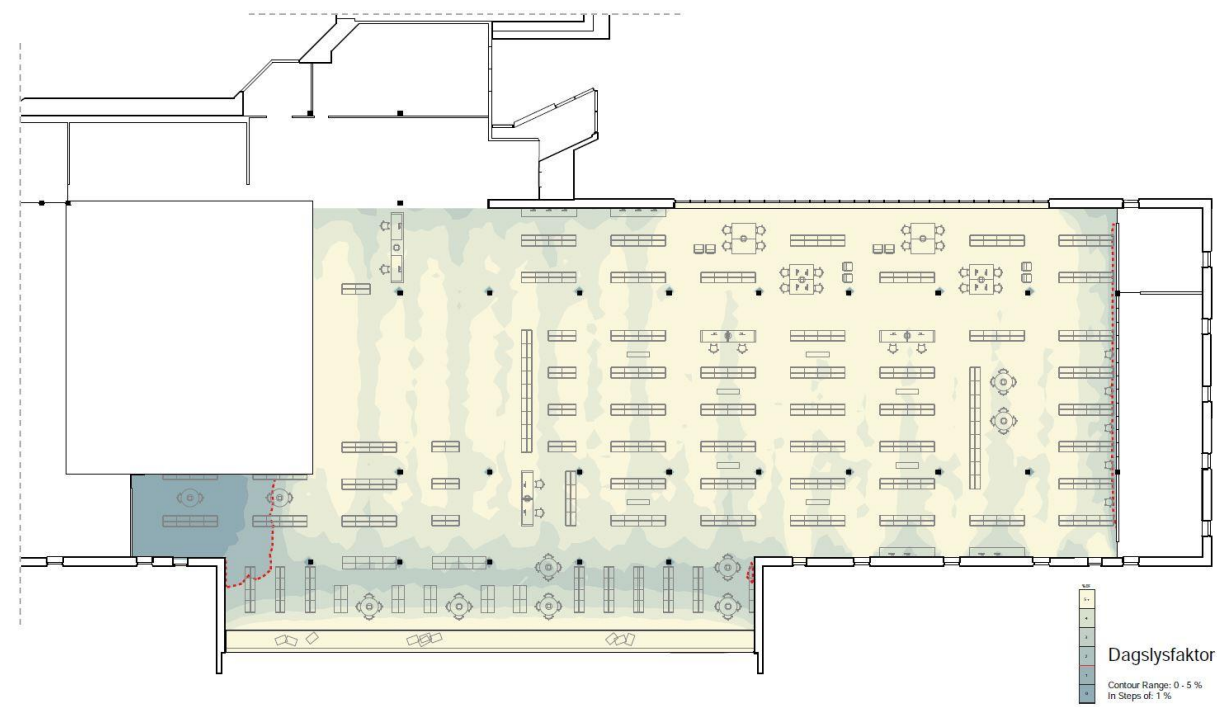
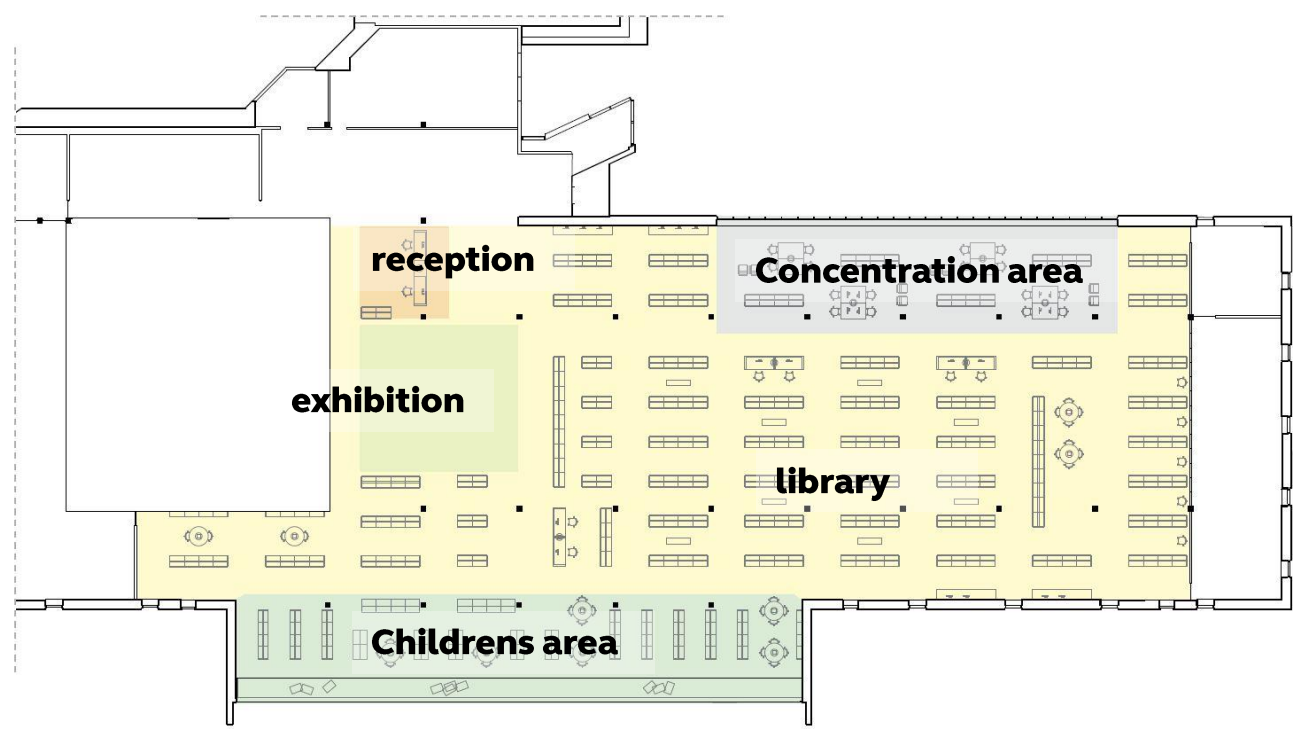
Henning
Larsen

Albertslund

Albertslund

Dagslysfaktor
Contour Range: 0 - 5 %
In Steps of: 1 %

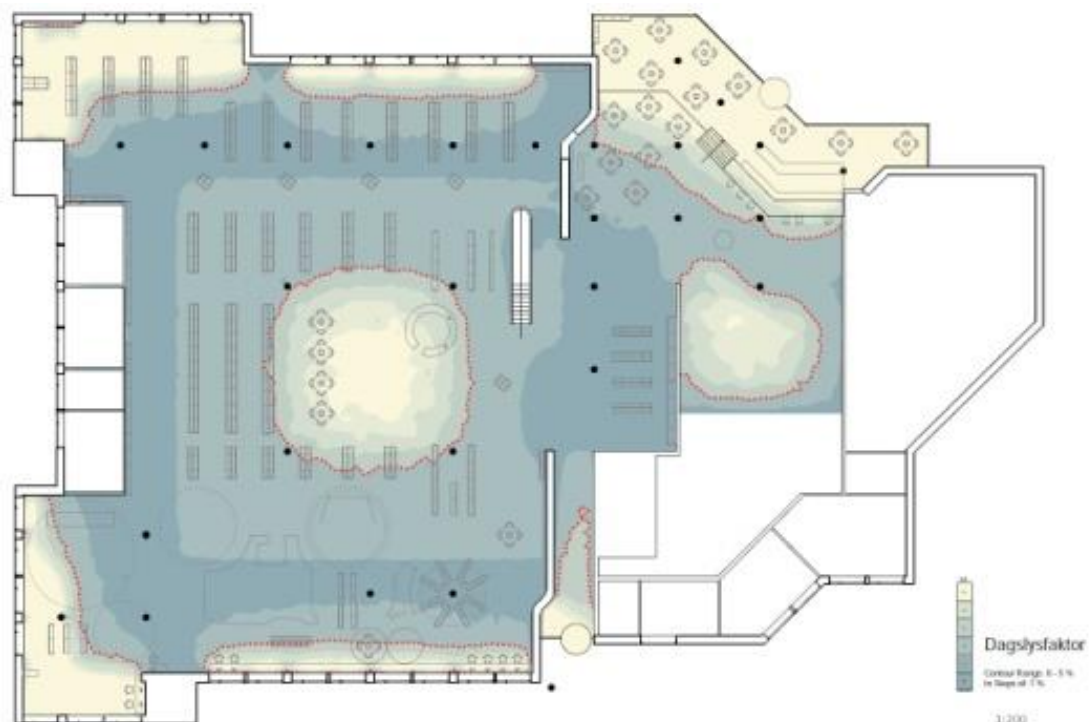
1:200

Albertslund

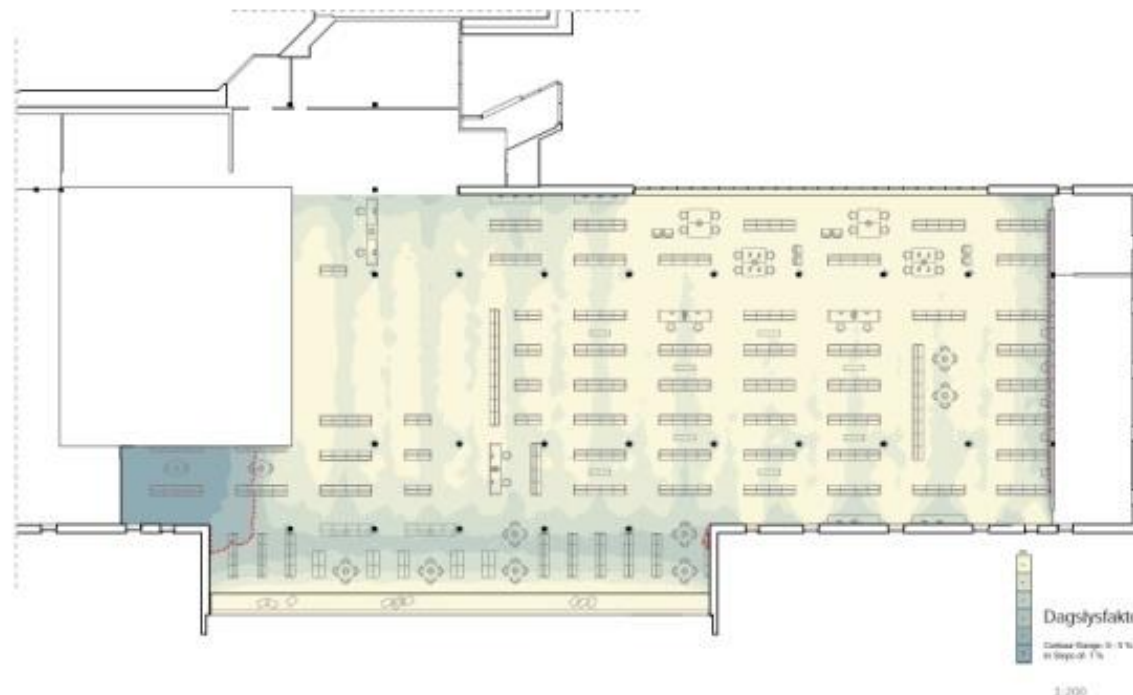

Gentofte

/ **varieret kontrast** mellem lyst og mørkt

Albertslund

/ **jævn fordeling** af dagslys

**Henning
Larsen** —

Undersøgelsen viste....

/ design med fokus på at opnå en **jævn fordeling** af dagslys fik **ikke** en bedre evaluering. **12% flere** ønskede at opholde sig **50% længere** tid i Gentofte

/ design med overvejelser om **dagslys og rumlighed** modtog en **bedre** evaluering

Anbefalinger;

for en ny politisk agenda

/ stil krav til **lysoplevelser** (herunder mørke)

/ tænk **dagslysdynamik** frem for **dagslysmonotoni**

/ udfordre **separationen af indeklimakrav** og **tænk holistiske løsninger**

Et godt dagslysdesign:

Følg ikke lovgivning blindt – brug
din **menneskelige fantasi**,
empati og et skvæet **sund fornuft**

More information

www.henninglarsen.com

LinkedIn: Henning Larsen

Instagram: Henninglarsenarchitects

Contact

Jakob Strømmand-Andersen

Partner, Head of Sustainability, ph.d.

jstr@henninglarsen.com

